

SVATKO IMA
PRAVO
NA
NOVI POČETAK

Predgovor

Obiteljsko nasilje je ozbiljan društveni problem koji se pojavljuje u svim sferama života i različitim društvenim slojevima. Od nasilja nisu izuzeti pojedinci bez obzira na profesiju ili socijalnu strukturu. Nisu izuzete ni obitelji koje, iako su kamen temeljac društva i svakome od nas trebala bi biti sigurna utočišta, te iste obitelji u nekim slučajevima budu mjesta u kojima se sakriveno od javnosti nasilje pojavljuje u različitim oblicima.

Kako je veliki broj žrtava prisiljen iz socijalnih ili nekih drugih razloga na šutnju o svom traumatičnom iskustvu, veliki postotak nasilja ostaje neotkriven i neregistriran. Zabrinjavajuća je spoznaja kako žrtve često smatraju da im nitko ne može pomoći niti ih zaštititi. Također je alarmantna činjenica da je od izbijanja COVID-19 pandemije zabilježen porast poziva na telefonske brojeve za pomoć žrtvama nasilja u obitelji.

Nasilje u obitelji je problem koji ima znatne zdravstvene, socijalne i gospodarske posljedice za pojedinca, obitelj i zajednicu. Kako bismo pomogli žrtvama prekinuti šutnju te izrazili bezrezervnu podršku nenasilju i jednakosti, o temi borbe protiv nasilja moramo govoriti jasno, kontinuirano i javno. Samo na taj način možemo pokrenuti pozitivnu promjenu u društvu i poslati poruku o nultoj stopi tolerancije na nasilje te zajedno stvarati okruženje u kojem nema mjesta za nasilje i nasilnike.

Kako bi se doprinijelo sprječavanju nasilja te preokrenuli negativni trendovi, nužan je sveobuhvatan pristup rješavanju problema: pružanjem bezrezervne podrške žrtvama, uz njihovo osnaživanje kroz informiranje te senzibilizacija javnosti na ovu specifičnu i posebno osjetljivu problematiku. Važna je i edukacija stručnjaka, ali i suradnja i povezanost različitih institucija u državi.

Upravo stoga je Krapinsko-zagorska županija, na inicijativu Povjerenstva za ravnopravnost spolova, 2012. godina osigurala rad SOS telefona za žrtve nasilja, a 2017. godine i Savjetovišta. Kako su i dalje nedostajale usluge smještaja za žrtve nasilja, Krapinsko-zagorska županija 2020. godine osniva Dom za žrtve nasilja u obitelji NOVI POČETAK, a 2021. godine započinje s provedbom projekta Novi početak u sklopu kojeg se izdaje i ova publikacija.

Ovime je postignut veliki iskorak u pružanju podrške za žrtve nasilja u obitelji na području Krapinsko-zagorske županije, edukaciji stručnjaka ali i senzibiliziranju javnosti.

Željko Kolar

Župan Krapinsko – zagorske županije

Informacije su najbolje sredstvo u borbi protiv straha, osjećaja neizvjesnosti i nesigurnosti prilikom odlučivanja o napuštanju nasilnog odnosa. Ova knjižica namijenjena je informiranju svih, i onih koji doživljavaju nasilje i onih koji ga ne doživljavaju, ali možda poznaju neku osobu koja se nalazi u situaciji nasilja.

Što je nasilje?

Nasilje je, nažalost, svakodnevna pojava u društvu. O nasilju možemo pročitati u novinama, možemo ga vidjeti i/ili doživjeti na ulici, u prometu, na društvenim mrežama, na poslu, u vlastitoj obitelji... Nasilje može doživjeti svatko od nas, na različite načine.

Ponekad možda nismo ni svjesni da smo doživjeli ili svjedočili nasilju jer neka nasilna ponašanja doživljavamo *normalnima, uobičajenima, svakodnevnima* te zapravo niti ne znamo kako razlikovati nasilje od sukoba. Da bi se neko ponašanje moglo okarakterizirati kao nasilje, mora postojati **namjera da se povrijedi ili nanese šteta**, bilo tjelesna ozljeda i/ili emocionalna bol. Osim toga, u odnosu nasilnika i žrtve postoji **neravnopravnost u moći**, pri čemu nasilnik koristi svoju poziciju moći (tjelesnu snagu ili socijalni status) kako bi povrijedio žrtvu koja je ranjiva. Nadalje, radi se o **ponašanjima koja su intenzivna i ponavljaju se**, zbog čega žrtva živi s prijetnjom da će se nasilje ponoviti. Žrtva nasilja stoga doživljava duboke psihološke, emocionalne i socijalne posljedice koje ne utječu samo na nju, već i na njoj bliske osobe (djecu, roditelje, braću, sestre, prijatelje...).

Vrste nasilja:

TJELESNO NASILJE

- Svaka primjena fizičke sile bez obzira je li nastupila tjelesna ozljeda ili nije.
- Podrazumijeva udaranje rukama, nogama ili predmetima, guranje, bacanje, šamaranje, čupanje, grebanje, gađanje stvarima, gušenje...

TJELESNO KAŽNJAVANJE

- Primjena nasilnih odgojnih metoda i drugi načini ponižavajućeg postupanja prema djeci.
- Podrazumijeva udaranje rukama, nogama ili predmetima, šamaranje, povlačenje za kosu, tresenje, nanošenje opekline, zatvaranje...

PSIHIČKO NASILJE

- Postupci koji dovode do osjećaja straha, ugroženosti, uznemirenosti i/ili povrede dostojanstva.
- Podrazumijeva verbalne napade poput vrijeđanja i psovanja, omalovažavanja, uhođenje ili uznemiravanja preko svih sredstava komunikacije, izolaciju ili ugrožavanje slobode kretanja koje je kod žrtve uzrokovalo uznemirenost...

SPOLNO NASILJE

- Svaki seksualni čin protiv volje druge osobe.
- Podrazumijeva spolno uznemiravanje, neželjeni seksualni komentari, neprikladna pažnja, seksualno podmićivanje, seksualno zlostavljanje, silovanje...

EKONOMSKO NASILJE

- Preuzimanje kontrole nad financijama žrtve s ciljem smanjenja mogućnosti uspješnog suprotstavljanja počinitelju nasilja.
- Podrazumijeva oštećenje ili uništenje imovine, oduzimanje novca, onemogućavanje rada ili zaopšljavanje, uskraćivanje sredstava za održavanje zajedničkog kućanstva i za skrb o djeci...

ZANEMARIVANJE POTREBA OSOBA S INVALIDITETOM ILI OSOBA STARIJE ŽIVOTNE DOBI

- Postupci koji dovode do uznemirenosti osoba s invaliditetom ili osoba starije životne dobi te kojima se nanosi tjelesna i/ili duševna patnja i vrijeđa dostojanstvo.
- Podrazumijeva vrijeđanje, prijetnje, uskraćivanje hrane, neobavljanje higijenskih potreba, izoliranje od društva...

PREPOZNAJ

Više o vrstama nasilja pročitajte na internetskoj stranici Doma za žrtve nasilja u obitelji NOVI POČETAK (<https://novipocetak.hr/>).

ZAPAMTITE!

Nasilje ima puno oblika. Modrice nisu jedini dokaz!

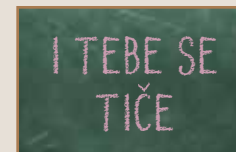
Svatko može postati žrtva.

Nasilje se nikad ne događa samo jednom.

Za nasilje nema opravdanja.

Žrtva nikad nije kriva za nasilje.

Uvijek postoji rješenje za izlaz iz nasilnog odnosa.

Tamne brojke nasilja

Službeni podaci o učestalosti nasilja ukazuju na **duugogodišnji trend porasta slučajeva kaznenih djela nasilja u obitelji** i među bliskim osobama. Broj prekršajnih djela nasilja u obitelji pada, no sve sporije tijekom godina.

I u slučaju prekršajnih djela i u slučaju kaznenih djela nasilja u obitelji žene su u većoj mjeri žrtve. Rodno uvjetovano nasilje također u većoj mjeri pogađa žene, a što se osobito vidi u broju femicida. Femicid predstavlja najekstremniji oblik rodno uvjetovanog nasilja, a odnosi se na ubojstvo žene zato jer je „žena“. Podaci ukazuju na porast broja žena ubijenih od strane bliske osobe ili intimnih partnera.¹

Svaki izgubljeni život – svaka izgubljena majka, kćer, prijateljica, poznanica, nepoznata žena – je previše.

Što nam statistike zapravo pokazuju? Procjenjuje se da na jedan prijavljeni slučaj obiteljskog nasilja dolazi deset neprijavljenih, na jedno prijavljeno silovanje dolazi 15-20 neprijavljenih slučajeva silovanja. Promatrajući cjeloživotnu perspektivu, neke procjene pokazuju da **svaka treća žena tijekom života doživi neki oblik nasilja**. To znači da svatko od nas poznaje ženu/žene žrtvu nasilja.²

¹ Izvješće o radu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova u 2021. godini (https://www.prs.hr/application/images/uploads/Godi%C5%A1nje_izvje%C5%A1%C4%87e_2021_FINAL.pdf)

² Što nam (ne) govore statistike o nasilju? (<https://www.sos-rijeka.org/sto-nam-ne-govore-statistike-o-nasilju/>)

Muškarci također mogu biti žrtve obiteljskog ili partnerskog nasilja. O tom problemu malo se govori s obzirom na stereotipna očekivanja prema kojima se muškarce doživljava „jačim spolom“. Stoga mnogi muškarci osjećaju sram i najčešće ne prijavljuju doživljeno nasilje.

Kako prekinuti nasilan odnos?

To je pitanje o kojem razmišljaju žrtve nasilja, ali i druge osobe kada saznaju da osoba koju poznaju trpi zlostavljanje. Ako ste se ikad sami našli u takvom odnosu ili netko vama blizak, znate da to nije tako jednostavno iz perspektive žrtve.

Prekinuti odnos koji vam je važan nikada nije lako. Još je teže ukoliko ste izolirani od ostalih članova obitelji i prijatelja i vjerujete da ne možete ništa učiniti kako bi si pomogli. Ako pokušavate odlučiti želite li ostati ili otići, možda se osjećate zbunjeno, nesigurno, uplašeno i neodlučno. Možda Vas koči osjećaj neizvjesnosti i straha od nepoznatog ukoliko napustite trenutnu tešku životnu situaciju. Možda se još uvijek nadate da će se situacija promijeniti ili se bojite kako će počinitelj nasilja reagirati ako otkrije da pokušavate otići. Možda u jednom trenutku očajnički želite pobjeći, a već u sljedećem želite ostati u odnosu. Možda čak sebe krivite za zlostavljanje ili se osjećate slabo i neugodno jer ste usprkos svemu zaglavili u ovakvom odnosu. Svi ovi različiti osjećaji i misli su u potpunosti normalni, no nemojte biti zarobljeni njima. Pokušajte razmisliti o tome što bi bilo najbolje za vaše tjelesno i mentalno zdravlje. **Jedino što je važno je vaša sigurnost i dobrobit.**

Kako si možete pomoći?

Doživljavate li emocionalnu, psihološku i/ili tjelesnu bol od strane člana bliske obitelji (partnera, roditelj, brata/sestre, vlastite djece...)?

Bojite li se za svoj život i/ili život svoje djece?

Osjećate li se bespomoćno? Mislite da nema izlaza?

Mislite li da Vam nitko neće vjerovati jer počinitelj nasilja nije takav prema drugima?

Vjerujete li da ste Vi krivi za sve što Vam se događa?

Potvrдно ste odgovorili na neko od gore navedenih pitanja? Što možete učiniti i kako si pomoći? Ukoliko prepoznajete da ste žrtva nekog oblika nasilja, važno je da znate da **niste sami/sama i da je pomoć dostupna.** Na raspolaganju su vam mnogi resursi za žrtve nasilja, uključujući krizne telefonske linije, sigurne kuće, čak i osposobljavanje za posao, pravne usluge, pomoć u skrbi o djeci i vlastitom zdravlju. **Započnite promjenu danas i donesite odluku o napuštanju nasilnog odnosa!**

Prijavite nasilje! Nasilje može prijaviti bilo koja osoba koja je doživjela nasilje ili ga proživljava. Također, nasilje može prijaviti bilo koja osoba koja ima saznanja o nasilju (prijatelji, susjedi, kolege s posla itd.).

Nasilje se može prijaviti osobno ili anonimno policiji, nadležnom centru za socijalnu skrb i Državnom odvjetništvu. Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji određuje koja su to nadležna tijela koja pružaju pomoć u slučajevima nasilja u obitelji. To su policija, centri za socijalnu skrb, obiteljski centri, odgojno-obrazovne institucije, pravosudna tijela i Državno odvjetništvo, zdravstvene ustanove te građani i društvo u cjelini. Stoga se za pomoć možete obratiti i djelatnicima zdravstvenih ustanova, odgojno-obrazovnih ustanova (vrtići i škole) te stručnim radnicima u području socijalne skrbi, djelatnicima vjerskih ustanova te bilo koje civilne organizacije koje se bave djecom i obitelji. Djelatnici svih ovih ustanova informirat će Vas o dostupnim oblicima pomoći i Vašim pravima ili će Vas usmjeriti na nadležni centar za socijalnu skrb.

Prava žrtava obiteljskog nasilja

Obratite se s povjerenjem nadležnom centru za socijalnu skrb, SOS telefonu i savjetovalištu za žene žrtve nasilja Krapinsko-zagorske županije te Domu za žrtve nasilja u obitelji NOVI POČETAK. Neka od prava žrtava nasilja u obitelji su:

- pravo na pristup službama za podršku žrtvama nasilja u obitelji,
- pravo na djelotvornu psihološku i drugu stručnu pomoć,
- pravo na zaštitu od zastrašivanja i odmazde,
- pravo na zaštitu dostojanstva tijekom ispitivanja žrtve kao svjedoka,
- pravo na pratnju osobe od povjerenja,
- pravo na izbjegavanje kontakata s počiniteljem nasilja prije i tijekom postupka osim kada to zahtijeva sudski postupak,
- pravo da, na njezin zahtjev, odmah bude obaviještena o ukidanju zadržavanja ili bijegu okrivljenika, o ukidanju izrečenih zaštitnih mjera i ukidanju mjera opreza koje su određene radi njezine zaštite ili otpuštanju osuđenika s izdržavanja kazne zatvora,
- pravo na tajnost podataka čijim bi se otkrivanjem mogla ugroziti njezina sigurnost,
- pravo na opunomoćenika u postupku,
- pravo na privremeni smještaj u odgovarajuću ustanovu.

O Domu za žrtve nasilja u obitelji NOVI POČETAK

Jedan od dostupnih oblika pomoći i podrške žrtvama obiteljskog nasilja jest smještaj u sigurnu kuću. Na području Krapinsko-zagorske županije, **na tajnoj lokaciji, djeluje Dom za žrtve nasilja u obitelji NOVI POČETAK.**

Dom NOVI POČETAK je ustanova socijalne skrbi koja pruža uslugu privremenog smještaja u kriznim situacijama žrtvama obiteljskog nasilja - odraslim osobama i njihovoj djeci. Smještaj u Domu realizira se na temelju preporuke nadležnog centra za socijalnu skrb ili zahtjeva policije. Usluga smještaja može trajati do šest mjeseci, iznimno do godinu dana.

Usluga smještaja je za korisnike u potpunosti besplatna. U okviru usluge smještaja korisnicima se osiguravaju prehrana i osnovne higijenske potrepštine te pomoć i podrška u brizi za zdravlje, obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti te psihosocijalni tretman.

U Domu su zaposlene dvije stručne radnice, socijalna radnica i psihologinja, koje korisnicima pružaju pomoć i podršku tijekom trajanja smještaja. Osim podrške u svakodnevnom životnim aktivnostima, stručne radnice s korisnicima rade na njihovom osnaživanju za život bez nasilja. To znači da će vam stručne radnice Doma pomoći pri:

- suočavanju s traumatskim i stresnim životnim okolnostima,
- izgradnji i jačanju Vašeg uvjerenja da zaslužujete život bez nasilja i da ste sposobni za samostalan život bez nasilja,
- izgradnji i jačanju Vašeg samopoštovanja i samopouzdanja,
- učenju kako rješavati različite životne probleme i izazove,
- traženju zaposlenja,
- izgradnji i jačanju Vaših roditeljskih vještina ukoliko imate djecu,
- ostvarivanju prava iz sustava socijalne skrbi i prava iz drugih sustava,
- informiranju i pokretanju postupaka vezanih uz nasilje u obitelji.

Kako izgleda svakodnevni život u Domu NOVI POČETAK

U Domu postoje zajednički prostori poput kuhinje, blagovaonice i dnevnog boravka te osobni prostor (spavaća soba).

S obzirom da u Domu istovremeno boravi više osoba i/ili obitelji, vrlo je važno da se svi međusobno uvažavaju kako bi se osigurala mirna i sigurna okolina za sve. Stoga u Domu postoji kućni red kojim je organiziran svakodnevni život u Domu. Svakodnevne aktivnosti uključuju pripremu obroka te održavanje unutarnjeg i vanjskog prostora. Korisnici/e koji/e imaju zaposlenje odlaze na posao dok djeca pohađaju odgojno-obrazovne programe ukoliko su u njih uključeni (vrtić, škola). Osim toga, stručne radnice organiziraju i zajedničke aktivnosti poput radionica, zajedničkih aktivnosti u dvorištu, druženja i sl.

Smještajem u sigurnu kuću, nećete biti izolirani od svoje obitelji i prijatelja. Važno je napomenuti da osobe smještene u Domu mogu ostvarivati kontakte (telefonskim putem i susretima izvan prostora Doma) sa članovima obitelji i prijateljima budući da je socijalna podrška iznimno važan čimbenik u prevladavanju teških životnih okolnosti. **Nije dozvoljen kontakt s počiniteljem nasilja radi zaštite vlastite sigurnosti i sigurnosti korisnika Doma.** Djeca mogu ostvarivati kontakt s roditeljem počiniteljem nasilja uz prethodni dogovor s nadležnim centrom za socijalnu skrb.

Stručne radnice provode individualan i grupni stručni rad s korisnicima, prilagođen njihovim individualnim potrebama, a koji je također sastavni dio svakodnevnog života u Domu.

Projekt NOVI POČETAK

Rad Doma NOVI POČETAK i pružanje usluga za korisnike financira se iz proračuna Krapinsko-zagorske županije te sredstvima iz Europskog socijalnog fonda, temeljem projekta Novi početak.

Projekt Novi početak provodi se od 9. lipnja 2021. do 9. prosinca 2023. godine, u okviru Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz Europskog socijalnog fonda, Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. Nositelj projekta je Krapinsko-zagorska županija, a Dom NOVI POČETAK uz Centar za socijalnu skrb Krapina sudjeluje kao partner.

Cilj ovog projekta jest unapređenje sustava podrške, prevencije i zaštite od nasilja u obitelji kroz uspostavljanje sigurne kuće u obliku organiziranog stanovanja uz podršku stručnog tima za vrijeme korištenja usluga te savjetovališta za žrtve obiteljskog nasilja.

Osim navedenog, u okviru projekta Novi početak osigurani su i drugi oblici podrške žrtvama obiteljskog nasilja – korisnika Doma NOVI POČETAK. U cilju osnaživanja i motiviranja žrtava nasilja za aktivno uključivanje u svijet rada, korisnici/e Doma imaju **mogućnost pohađanja verificiranih programa obrazovanja odraslih.** Navedeni programi obrazovanja omogućuju osposobljavanje korisnika/ica Doma za određeno zanimanje, čime se povećava mogućnost zapošljavanja, a samim time i financijske mogućnosti korisnika/ce. U okviru projekta Novi početak osigurana je i podrška žrtvama obiteljskog nasilja i nakon izlaska iz Doma, i to u obliku **osiguravanja najma stambenog prostora u trajanju do 6 mjeseci.** U navedenom periodu korisnici/e Doma imaju mogućnost boraviti u unajmljenom stanu pri čemu su troškovi najma i režija osigurani sredstvima projekta, a čime se dodatno doprinosi unapređenju financijskih mogućnosti korisnika/ica.

Kome se obratiti?

Nasilje možete prijaviti i pomoć zatražiti kontaktiranjem niže navedenih policijskih postaja, centara za socijalnu skrb, SOS telefona i savjetovališta za žene žrtve nasilja KZZ i Domu za žrtve nasilja u obitelji NOVI POČETAK.

Policijske postaje u Krapinsko-zagorskoj županiji:

Policijska postaja **Zabok**
Tel.: 049/225 309

Policijska postaja **Donja Stubica**
Tel.: 049/201 510; 201 539

Policijska postaja **Klanjec**
Tel.: 049/201 610; 201 639

Policijska postaja **Krapina**
Tel.: 049/374 439; 374 440; 374 311

Policijska postaja **Pregrada**
Tel.: 049/201 439; 201 410

Policijska postaja **Zlatar Bistrica**
Tel.: 049/201 839; 201 828

Centri za socijalnu skrb u Krapinsko-zagorskoj županiji:

Centar za socijalnu skrb **Krapina**
Tel.: 049/371 847

Centar za socijalnu skrb Krapina,
Podružnica **Pregrada**
Tel.: 049/376 099

Centar za socijalnu skrb **Zabok**
Tel.: 049/221 346

Centar za socijalnu skrb Zabok,
Podružnica **Klanjec**
Tel.: 049/550 031

Centar za socijalnu skrb
Donja Stubica
Tel.: 049/286 416

Centar za socijalnu skrb
Zlatar Bistrica
Tel.: 049/462 197

Dom za žrtve nasilja u obitelji NOVI POČETAK

Tel.: 049/ 521 001

E-mail: novi.pocetak@kzz.hr

Web: <https://novipocetak.hr/>

SOS telefon i savjetovalište za žene žrtve nasilja Krapinsko-zagorske županije

Tel.: 049/ 639 281, 091/ 639 2810

U savjetovalištu se nudi mogućnost
anonimnog savjetovanja.

NASILJE
NIJE
OBITELJSKA STVAR.

I TEBE SE TIČE.

PREPOZNAJ!

REAGIRAJ!

PODRŽI!

Ministarstvo rada,
mirovinskoga sustava,
obitelji i socijalne politike

**UPRAVLJAČKO TIJELO:
Ministarstvo rada, mirovinskoga
sustava, obitelji i socijalne politike**

Ulica grada Vukovara 78,
10 000 Zagreb
Telefon: 01 6106 111
E-mail: esf@mdomsp.hr
<https://mrosp.gov.hr/>

**POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 2:
Hrvatski zavod za zapošljavanje**

Savska cesta 64,
10000 Zagreb
Telefon: 01 61 26 000
E-mail: pisarnica.HZZ.SU@hzz.hr
hzz@hzz.hr

Krapinsko-zagorska
županija

**KORISNIK PROJEKTA:
Krapinsko-zagorska županija**

Magistratska 1,
49000 Krapina
Telefon: 049 329 111
E-mail: ured.zupana@kzz.hr
www.kzz.hr

**PROJEKTNI PARTNERI
Dom za žrtve nasilja u obitelji
NOVI POČETAK**

Magistratska 1,
49000 Krapina
Telefon: 049 521 001
E-mail: novi.pocetak@kzz.hr
<https://novipocetak.hr/>

Centar za
socijalnu skrb
Krapina

Centar za socijalnu skrb Krapina

Dragutina Domjanića 5,
49000 Krapina
Telefon: 049 371 847
E-mail: korisnik040@socskrb.hr
<https://www.czss-krapina.hr/>

Više informacija o EU fondovima možete pronaći na
www.strukturnifondovi.hr

Sadržaj ove brošure isključiva je odgovornost
Krapinsko-zagorske županije.

